

Tõrva Vallavalitsus

Pöördumine Tõrva valla Hariduse arengukava asjus ja muudatuste ettepanekud Tõrva valla haridus- ja noortevaldkonna arengukava 2030 asjus

Tõrva valla otsustajad ütlevad, et koolivõrku on vaja optimeerida ja kulusid kokku tõmmata. Ala Põhikooli õpetajad ja lapsevanemad ütlevad, et lapsed on meie tulevik ja iga laps on tähtis. Kui õpilasel on erisusi, ei pea mitte tema kohanema kooliga, vaid kool temaga. Väikeses koolis on see võimalik ja Alal on see õnnestunud, sest pered, kes on valinud Ala Põhikooli oma lapse haridusteeks, on teinud seda teadlikult. Seda kinnitab fakt, et siiani on Tõrva vallas olnud koole rohkem kui üks, koole on lähivaldadeski piisavalt, ometi on Ala Põhikooli II ja III aste olnud eelkõige viimastel aastatel stabiilselt täitunud. Jah, võib ju öelda, et Ala Põhikooli õpilased ei hiilga haridusstatistika vaates saavutuste, huvide ning hea käitumise poolest. Lapsepõlv on erinevad, kuid just need lapsed vajavad palju aega, hoolimist ning tähelepanu- väärtusi, mida tänapäevase kiire elutempo juures on järjest raskem leida. Paneme õpilaskodu kinni, sotsiaalsed probleemid, neid haridusasutus ei pea lahendama? Väidame, et paljud keerulised teismee kasvumured ja protestid jäävadki õpilaskodu seinte vahele, hommikuks on mässumeel rahunenud ja õppetöö laabub taas. Elu on näidanud, et alati on teatud hulk lapsi, kes ei sobi suurkoolidesse, tekivad puudumised, laps, kes kooli ei jõua, satub kiiresti allakäigutrepile.

Olles tutvunud Tõrva valla haridus- ja noortevaldkonna arengukava 2030 ja arvestades asjaolu, et see hakkab kehtima juba 2023/ 2024 õppeaastast, esitame oma seisukoha Ala Põhikooli ja lasteaia osas alljärgnevalt.

Hetkel õpib Ala Põhikooli II ja III astmes 28 õpilast, neist kolmandas astmes 18 õpilast, esimesse klassi pole tulnud lapsi aga juba 2 aastat. Nii lapsevanemad kui ka õpilased ise on huvitatud põhihariduse omandamise võimalusest just Ala Põhikoolis. Õpilasi, kellele suures koolis ja suures klassis õppimine ei sobi, võib lisanduda veelgi. Koolis õpib mitmeid erivajadustega lapsi, kellel on kooliväline nõustamiskeskus soovitanud tõhustatud- või erituge, individuaalset õppekava, erisusi metoodika ja õpikeskkonna valikul. Ala Põhikooli väikesed klassid ja aineõpetajad, kellel on pikaajaline kogemus ja praktika, on väärtus, mis vajab eeskujut, mitte lõhkumist.

On õpilasi, kes taolise võimaluse kadumisel jäävadki põhihariduseta, see omakorda mõjutab nende kogu edasist elu. Iga laps väärib võimalust omandada põhiharidus just temale sobivas keskkonnas. On ju arengukava eesmärkides selgelt kirjas, et arengukava lähtub igast õppijast ja tema vajadustest. Samuti on arengukavas kirjas, et muudatusprotsessid võtavad aega 3-5 aastat, seega haridusvõrguga seotud otsused rakendatakse lähiaastatel, et anda vanematele kindlus, et uus koolivõrk on jätkusuutlik. Siit meie ettepanek, et need õpilased, kes praegu Ala Põhikooli teises ja kolmandas astmes õpivad, saaksid lõpetada oma õpingud kodukoolis ega peaks tegema uusi, eelkõige ootamatuid ja pealesunnituid valikuid.

Lasteaia liitühmas on hetkel 14 last, vajadus lasteaia kohtade järele võib veelgi suurenedada. 14 last, vanuses 2 kuni 7 aastat, on igapäevaselt koos ühes mängutoas. See on suur koormus töötajatele, eriti kui arvestada asjaolu, et 2-aastased tahavad ikkagi sülle ja lohutamist, lähedust ja pühendumist. Kindlasti tuleks suurendada ressursi lasteaia arenguks, ka tööjõu osas.

Põhjendame oma seisukohta järgmiste argumentidega ja küsimustega, millele me ei ole vastuseid saanud.

On ju selge, et valla nägemuse kohaselt plaanis olev uue lasteaed-alkooli hoone ehitus võtab aastaid aega ja seni ju tuleb jätkuvalt olemasolevaid hooneid käigus hoida ja kütta, on igati mõistlik sel ajal ka hoonetes õppetööd jätkata. Kooli vanas hoones on olemas korralik söökla kohapeal toidu valmistamiseks, uues hoones asuvad raamatukogu ja külaseltsi ruumid. Samuti on kooli küljes kindlalt suur saal ja rahvamaja ruumid ja toimib üks küttesüsteem. Seega ei saa nii kiiresti toimuda hoonete üksteise küljest eraldamine. Ei ole reaalne, et nii väikese aja jooksul kõiki neid kitsaskohti ja probleeme lahendatakse.

Mis puudutab otseselt arengukava, jääb meile arusaamatuks, kas tegemist on realselt arengu kavaga või hoopis valla rahaliste vahendite kokkuhoiu kavaga. Sel juhul hoitakse kokku ju meie laste arvelt, kes hetkel on seotud Ala Põhikooliga? Arvestada tuleb, et muusikakool peab saama uued ja nõuetele vastavad ruumid ning ehitada tuleb uus hoone Ala lasteaed-alkooli tarvis.

Arengukava ei ole optimistlik ja tegelikkuses on terviklik stsenaarium puudu. Kuigi räägitakse pidevalt, et teeme kõik selleks, et uusi lastega perekondi valda juurde tuua, ei ole arengukavas sisserändega arvestatud.

Arengukava sissejuhatuses öeldakse, et sisuline areng on olulisem kui asutuste ümberkorraldamine. Sisulist arengut antud dokument aga ei kajasta.

On realselt olemas ruumide ja spetsialistide puudus. Kuidas seda lahendada? Millised on ruumilahendused, kui Tõrva Gümnaasiumisse tuleb õpilasi juurde, eriti erivajadustega õpilasi.

Arengukavas on välja toodud, et kaasava hariduse ja varajase märkamise adekvaatseks toimimiseks ei ole valla haridusasutustes piisavalt tugispetsialiste – pool vajalikest ametikohtadest on puudu. Samuti on vajaka muud laste ja õpilaste toetamiseks vajalikku personali, nt abiõpetajaid ja tugiisikuid. Oleks seega igati asjakohane ja ettenägelik, et kõigepealt lahendatakse tugispetsialistide probleem, siis alles saaks kõne alla tulla õpilaste liikumine õpingute jätkamiseks Tõrvasse.

Samuti jääb arusaamatuks, millise konkreetse seaduspunkti alusel koole suletakse või ümber korraldatakse? PGS paragrahv 80 - kooli ümberkorraldamine ja tegevuse lõpetamine. Konkreetsed punktid on loetletud lõikes 2. Jääb segaseks, millise punkti alusel tehakse muudatusi hariduse arengukava raames? Kas ajaliselt jõuab need asjad läbi teha? Ajakava ei ole meie arvates realistlik. Tuleb ju lisaks kõigele ühtlustada hindamissüsteeme, hindamisjuhendeid, need ei ole hetkel kõigis valla koolides ühesugused.

Kui hooned jäävad endiselt kasutusse, kuidas on siis tagatud säästmine?

Oleme kindlalt seisukohal, et lapsevanemal peab olema valikuvõimalus, kas tema laps õpib suures koolis või sobib hoopiski väikekoolis hariduse omandamine rohkem tema lapsele. Iga endast lugupidav omavalitsus peaks tagama sellise valikuvõimaluse ja samuti korraldama ka transpordi koolis käimiseks. Arengukavas ei ole arvestatud riski, et liigutakse vallast välja, kuid see on reaalne võimalus.

Samuti ei ole tõenäoline, et juba järgmisest õppeaastast ei ole Tõrva vallas lapsi, kes vajaksid õpilaskodu kohta. Seda just põhikooli laste osas, kellele uues Tõrva õpilaskodus kohta ei ole.

Ala Põhikoolis 29. augustil 2022 toimunud kohtumisel valla esindajatega kuulsime, et Tõrva valla õpetajate palk on alla vabariigi keskmise. Väljaöeldust võis aru saada, et väikekoolide tegevuse lõpetamisel või reorganiseerimisel saadakse vahendeid juurde Tõrva Gümnaasiumi õpetajate töötasude suurendamiseks. Selgelt öeldi välja ka see, et kõikidele praegustele töötajatele uue arengukava elluviimisel töökohti ei jagu. See aga toob endaga kaasa vallas töötute ja abivajajate arvu suurenemise. Inimesele endale, kes saab aru, et teda ei vajata ja kes tunneb end kõrvaleheidetuna, on see psühholoogiliselt väga raske üleelamine, millega võivad kaasneda terviseprobleemid.

Igati loomulik oleks ka see, et olemasolevad ruumid/hooned arendatakse Ala külakeskuseks, kogukonna arenguks ja koos põhikooliga toimimiseks oleks see mõistlik ja vajalik.

Hetkel jääb Tõrva valla haridus- ja noortevaldkonna arengukava 2030 lugedes selline teadmine, et tahetakse kohe ja kiiresti läbi viia suuri muutusi, üheaegselt ühe aastaga nii lammutada kui ka ehitada. Kuid piltlikult öeldes puudub ju vundament, millele hakatakse rajama uut ehitist. Nii palju lahendamata küsimusi ja probleeme. Leiame, et õigem oleks kõigepealt lahendada just need mured, küsimused ja probleemid, mille oleme käesolevas pöördumises välja toonud. Seejärel alles saaks hakata ellu viima neid suuri muutusi, mis puudutavad nii paljusid inimesi ja nende edasist elukorraldust.

Käesoleva pöördumise koostamisel on arvestatud Ala Põhikooli ja lasteaia töötajate, õpilaste ja lastevanemate arvamusi.

Koostaja

Külliki Jegorov

Ala Põhikooli hoolekogu esimees

Ala küla 06.09 2022

Allkirjalehed edastatakse eraldi paber kandjal 07.09.2022